

MINDEN KEZDET...

„Nem hiszem el! Őszintén, ezzel a társasággal? Én? Ezt tuti nem gondoltam jól át. Muszáj neked hátradönteni a széket? Gondolhatnál másra is. És egyébként is, esküszöm, ha még egyszer elmondod a fiadnak a telefonban, hogy a töltött tojás a hűtőben van, meg kell enni!, én nem tudom, mit csinállok.

Úgy is van, recsej csak nyugodtan a tasakkal, nem számít, hogy hajnali három van. Ugyan, ki aludna ilyenkor?

Még jó, hogy nem ült mellém senki. Csak az kéne, meg is bolondulnék.

Na, ez most komoly? Heh, úgy néz ki, mint Tina Turner harminc éve. S még jól is érzi magát, pfuj!

Jaj, de okos vagy, Istenem! Na és aztán ha már évek óta jársz ide? Nem sokra mentél vele, láthatóan.

Ne, ne, ne, ne! Ne gyere ide, és ne mosolyogj! Én is láttalak már valahol, de attól még nem fogunk bájcevegni.

Én nem tartozom ide, pikk-pakk összedobom a pénzt, és el is húztam. Nem kell itt nekem se barát, se barátnő. Hagyjon békén mindenki! Rólam aztán nem kell tudnotok semmit. Jó nekem a háttérben.

Nem hiszem el. Nekem egyetemi diploma van a kezemben, és világmegváltó terveim. Mi a francot keresek itt?

Jó, Andi, nyugodj meg! Mi bajod van mindenkivel? Ezt nem csinálhatod! Summa summarum, két hónap. Bárhogyan kibírod. Tudsz te magaddal lenni! Bújj a könyveidbe, vagy egyszerűen álmodozz! Lépj le, képzeletben, az megy neked! Nem kell beőrlődnöd. Lásd magad előtt a célod!

2015 júliusában vagyunk, nem sokkal az államvizsgám után, körülbelül ez a monológ játszódik le bennem, míg negyvenedmagammal meg nem érkezem az észak-németországi Kirchellenbe, Umberg cégéhez, ahol málnaszedéssel szándékozom megkeresni azt a pénzt, ami legnagyobb álmom, azaz afrikai utam megvalósításához szükségeltetik. A Hof Umberg kicsi cégnek számít a maga nemében. Egyszerre körülbelül száz-százötven vendégmunkást foglalkoztat, lengyeleket és romániai magyarokat, olyan harminc-hetven százalék arányban. Kora tavasztól késő őszig ad munkát, ültéstől be- és eltakarításig. A fő attrakció persze mindig a nyári hónapokban

van, amikor berobban a termés. Főként gyümölcsöket termesztenek, mint málna, eper, szeder, alma, szilva, de van spárgaültetvénye is.

Hogy is mondtam? Nem kell tudnotok rólam semmit? Igen ám, csak-hogy hírnökeim előttem érkeztek...

Huszonhat órányi kényelmetlenkedés, belső harc és zötykölődés után egyszer csak egy barakk-utcában leparkol a nagy fehér busz. Sőhajtok egy nagyot, leszállok és indulok a csomagom után, amikor egy fiatalember ugrik elé. Azaz indulnék, ha utastársaim nem vívnának élet-halál harcot a csomagokért. Vajon mit nyer, aki hamarabb össze tudja kaparni az övét? Ha fogyasztó volnék, most becsszó rágyújtanék, s nagy nyugisan végignézném a lökdösődést.

– Bizonyára te vagy Magdi lánya. Hol keressem a csomagod? Hehh, jó kis szalmakalap, vigyázz rá, jól jön majd Afrikában! – szólít le a srác, intve fejével, hogy kövessem.

Mi van? Ah, igen, én vagyok. Magdi lánya. És máris melengeti a lelke-met a gondolat, hogy az én drága édesanyám vár rám. Nem vagyok egyedül a nagyvilágban. Most még nem.

* * *

Olyan, mintha egy kis faluba érkeznék. Csak épp kétoldalt nem házak, de kis fehér pléhdobozok, konténerek szelik az utcákat. Én barakkoknak nevezem. Egy koncentrációs táborra asszociálok, ahogy végignézek rajtuk. Bekukkantva ezt a hatást még tetőzik a benne lévő rácsos ágyak. Háromszemélyes lakosztályok ezek, fekvőhelyekkel, asztalkával, hűtővel.

Engem végigvezet egy soron a csomagomat vivő fiú, aztán túl a barakk-utcán, egy házikósor előtt állunk meg. A mellékhelyiség melletti ajtóra mutat, jelezve, hogy ott fogok lakni. Az órájára pillant, s mondja, hogy mindjárt Magdi is itt lesz. Azzal a táskám a lábam mellé huppan, s mielőtt bármit kérdezhetnék, már iparkodik is tovább. Hát jó... Próbálok felmérni a terepet. Az én ajtómból két középkorú nő lép ki, arrébb kell húzódnom, hogy helyet adhassak nekik, hisz hatalmas táskákat tuszkolnak kifelé. Jó ég, mit visznek haza? Mert igen, utaznak haza a megforduló busszal. Így tudok én a helyükre költözni. Hm, azt hiszem, házikóban lakni kiváltság, hisz amíg a szem ellát, barakkot látni mindenhol, de házikó csupán tíz darab van összesen. És bár nagyobbak tűnnek, csak kétágyasak.

Összehúzó magam, amilyen kicsire csak tudom, és a táskámon ücsörögve figyelem a kicsi világot, amelybe csöppentem. Nyüzsgés van. Vannak, akik tányérral a kezükben igyekeznek az ebédsztásra. Mások bandába szer-

veződve ráérősen, kacarászva iszogatnak, ők a szabadnaposak. Egy bajszos alak cigarettát tölt. Egy fiatal lány mosott ruhát tereget. Csupa hétköznapi elfoglaltság. Senki nem szól hozzám, de hosszan néznek valamennyien. Aztán a ház sarkánál gumicsizmás, hasi tasis sor üti fel a fejét. Jönnek a málnaszedők, ebédidő van. Csaknem a sor végén az én anyukám is befordul a sarkon végre. Jó ég, március óta nem láttam. Július van. És mióta nem laktunk együtt. Tudunk mi még együtt élni egyáltalán?

Elsőre nem is tudunk mit kezdeni egymással. Csak ölelkezünk. Annyi kérdésem lenne, de számára ez is egy munkanap. Rövid a szünet. Ebédért kell menni, aztán ebédelni, kávézni, pár percre kinyújtani a lábat, és már kell is indulni vissza. Találkozunk este.

Délután elkezdem átköltöztetni a házikóba. Eddig barakkban lakott, ma hazamennek a lakótársai is. Legalább annyira haladtam, hogy az ajtón belül kerültem. Berendezkedhetek és várhatom, amíg valaki szól, hogy megyünk az „iskolába,” azaz megmutatják az újoncoknak, hogy mivel is fogjuk keresni a duzso eurót. Mert így mondják.

JÁTSSZUNK HÁBORÚT!

A világháború nem harmadik osztályos tananyag. Viszont a tanító néni úgy gondolta, itt az ideje meghívni az osztályba Márton bácsit. Ugyanis úgy hírlott, hogy már-már felütötte nála a fejét az időskori demencia. Ő volt az utolsó ember a faluban, aki megélte mindkét világháborút, mi több, a másodikban a fronton is harcolt. Így hát elhívta, hogy meséljen nekünk, harmadikosoknak arról, hogy hogyan is zajlott, és élte meg egy falunkbeli e két jeles eseményt.

Kezdetben csupán annyit jelentett ez számunkra, hogy elmarad a sokunk által kevésbé kedvelt matek. Kezünket hátra téve, némán, kissé zavarban fogadtuk a botjával hangosan csoszogó öregurat. Kiült az osztállyal szemben előkészített támlás székre, és mesélt, mesélt, mintha csak tegnap történt volna.

Nem értettem mindent, sőt. Mégis elindított bennem valamit. Elindult a belső mozi, s többé nem tudtam szabadulni tőle. Rettegni kezdtem, hogy

kitör a háború. Hetek, hónapok teltek el így. Minden zajra összerezzentem, rohantam az ablakhoz, mert azt hittem, jönnek a tankok.

A kertünk végében volt egy tornácos parasztház. A nagyszüleim laktak ott, amíg éltek. A ház alatt volt egy verem. A pityókát tartották ott az öregek. Azelőtt beleborzongtam a gondolatba, hogy lemenjek oda, a sötét lyukba. Most úgy gondoltam, ez lesz a menedékünk, ha itt lesz a háború. Elkezdtem mindenfélét lehordani, amiről azt gondoltam, hogy hasznunkra lehet a nehéz időkben. Tartós élelmiszert, tüzelőanyagot, meleg takarót. Egyszer meg is verődtem. Mert a nagy szobánk zöld díványáról eltűnt a meleg kasmírterítő. Csak hebegtem-habogtam, amikor anyu számonkért. Nem tudtam észszerű magyarázatot adni. Fel nem fedhettem a titkomat.

Éjjelente, amikor szobámba a zárt ajtó mögül is beszűrődött apám alkoholtól fékezhetetlen ordítása, azt képzeltem, hogy nem az ő, hanem katonák hangja ez. A nagy fekete plüssbálna uszonyait fontam derekam köré. Lehunytam a szemem, szorítva, s arról álmodoztam, hogy éppen apám ölel át szorosan. Ott, a sötét veremben. Kint dúl a háború, de ölelésében én biztonságban vagyok.

Egy napon lebontották a parasztházat. S vele lebomlottak az én háborús szorongásaim is. Persze, a háborúk története mint tantárgy, azért a gyengém maradt. Tankot csak múzeumban láttam, görcsbe is rándult a gyomrom. De felcseperedtem. Apa lettem magam is.

A fiam most hatéves. Rajong mindenért, ami zajos. A játék puskákért, katonásdiért, a harci fegyverekért. A munkából hazaérve újabb és újabb játékokkal áll elő. Ma így fogadott:

– Apa, játszunk háborút!

Letérdeltem mellé. Átöleltem, amilyen szorosan csak tudtam. Meglepődött kisse, tétovázott egy pillanatig, aztán dacosan eltolt magától.

– Apa, te nem is tudod, mi az a háború.

KAPUFA

Melegítünk. Nem nagyképűségből, de biztos, hogy nyerünk. Nem először fogunk ezzel a csapattal játszani, simán vertük őket mindig. Így biztosan pályára állhatok én is. Amúgy sincs nagy tétje a mainak, amolyan edzőmérkőzés.

Kilátogat a mérkőzésre a sportpszichológus is. Én vagyok az első esete egyetem után. Nem is tudom, büszke kéne erre lennem? Talán inkább ciki. Írószert és füzetet szorongat a kezében. A palánk sarkánál figyelőzik, a mi kapunknál. Engem bámul. Engem, aki mindig csak kapufát dob. Fel-tett szándéka kideríteni ennek a pszichológiai hátterét.

Sanyi bácsi, az edzőnk felállít a kezdő hetesbe. Akkor szokott engem beállítani, ha már akkora fölényel vezetünk, hogy nincs veszíteni valónk az én kapufáimmal sem. Mindenki azt hiszi, hogy bravúrozni állok fel. Sőt, mekkora tehetség, hogy mindig kapufát tudok dobni. Aztán vagy lesz belőle gól, vagy sem. Ez már mellékes. Csak én és Sanyi bácsi tudjuk, hogy valójában én nem vagyok erre képes, csak kapufát dobhatok. Tudom, most azért kell játszanom, hogy megfigyelhessen a pszichológus. Próbálok természetesen viselkedni. Zúdítom is a kapufát rendesen, nagy őrjöngés, tapsviharok kíséretében. A közönség imádja. Már legalább az ötödiket dobom, hopp, gól is lett belőle, amikor találkozik a tekintetem az apáméval. Elfordítja a fejét.

Második félidőben már szinte csak a cserepad játszik. Inkább edzés volt ez nekünk, mintsem mérkőzés. Több mint tíz góllal, játszi könnyedséggel nyerünk.

Meccs után, mint mindig, körbe ülünk a pályán, és Sanyi bácsi kiértékeli a játékot. Ezúttal részt vesz a kiértékelőn a pszichológus is. Mi több, szót kér. Néhány csapattársammal szeretne szóba állni a kabinetjében az „én ügyemben”. Még az edzőt is behívatja.

A meccsre kilátogatók már nagyrészt szétszéledtek, az utolsók közt hagyja el apu is a csarnokot. Azon gondolkodom, vajon el kéne mondanom, hogy csupán egy embert kéne behívatnia, nem az edzőt és nem a társaimat. Azt az egyet, aki, ha néz, görcsbe rándul a gyomrom, reszket a kezem, nem tudok összpontosítani. Aki kilátogat minden meccsemre, még ha száz kilométereket is kell utaznia. S ha véletlenül mégsem? Lelki szemeimmel akkor is látni vélem szigorú szemeit, elégedetlen arcát. A kézilabdalegendát magát, aki több évtizedes pályafutása alatt talán egyszer sem dobott kapufát. Apámat, akinek, ha belepusztulok sem tudom folytatni, sem befejezni elkezdett álmait.